Sylwia Łaciak

Koło Naukowe Studentów Turystyki i Rekreacji
Państwowa Szkoła Wyższa w Białej Podlaskiej
- opiekun naukowy dr Dominik Dąbrowski

CZAS WOLNY SPĘDZANY PRZEZ STUDENTÓW PODCZAS JUWENALIÓW ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM ZACHOWAŃ NEGATYWNYCH

Streszczenie
Podczas Juwenaliów studenci mają czas na odpoczynek i rozrywkę. Prócz pozytywnej strony zabawy Juwenaliowej, niestety częstym zjawiskiem towarzyszącym tego typu imprezom są różne zachowania negatywne.
Głównym celem badań było ukazanie opinii studentów Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej na temat Juwenaliów, jako formy spędzania czasu wolnego z uwzględnieniem zachowań negatywnych. Zamierzono ukazać przekonania badanych dotyczące pozytywnych, jak również negatywnych stron Juwenaliów.
W pracy zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Do badań stworzono autorski kwestionariusz ankiety zawierający 23 pytania. W ankiecie postawiono zarówno pytania otwarte, półotwarte jak i zamknięte. Badania zostały przeprowadzone na grupie studentów Państwowej Szkoły Wyższej w Białej Podlaskiej obejmującej ogółem 100 osób, w tym 57% stanowiły kobiety, a 43% mężczyźni. Byli to studenci z różnych kierunków, jednak przeważającą grupą (56%) stanowili studenci kierunku Turystyka i Rekreacja.
Przeprowadzone badania przedstawiają między innymi, jakie zachowania negatywne zostały zaobserwowane przez studentów podczas Juwenaliów, jaki jest ich powód oraz co mogłoby pomóc wyeliminować zachowania negatywne wśród studentów.

Wstęp

Każdy z nas wie jak można marnować swój wolny czas. Często sami nie potrafimy go dobrze wykorzystać lub źle pojmujemy jak nasz czas wolny powinien być zagospodarowany. O przejawach niewłaściwego spędzania czasu wolnego pisał między innymi Jan Pięta. Jego zdaniem przez ostatnie pokolenia obserwujemy wzrastającą brutalność w relacjach międzyludzkich. Twierdzi on, że w szczególności wśród dzieci i młodzieży nastąpił szybki rozwój zachowań

negatywnych. W najgorszych przypadkach przejawia się to przez bójki, kradzieże, rozboje, a nawet zabójstwa. Wśród młodzieży rozpowszechniony jest nikotynizm, alkoholizm czy narkotyki. Są one poważnym zagrożeniem dla rozwoju młodego pokolenia (Pięta 2008).

Obserwując studentów podczas Juwenaliów, a także innych imprez studenckich, często spotykamy się z przejawem złego zachowania. Być może jest to spowodowane pewną niezależnością. Większość młodych ludzi na studia wyjeżdża poza miejsce stałego zamieszkania. Tam przeważnie byli oni pod kontrolą rodziców. Wyjazd na studia daje młodym ludziom swobodę w zachowaniu, ponieważ nikt nie ma już nad nimi ciągłej kontroli. Wkraczają oni w dorosłe życie i muszą nauczyć się sami dokonywać wyborów.

Badania socjologiczne (1994-1998) pozwoliły sprawdzić problem alkoholowy i wynikło z nich, że to właśnie osoby młode stanowią najliczniejszą grupę wśród nadmiernie pijących, a także rośnie ilość przestępstw popełnionych przez młodzież pod wpływem alkoholu (Pięta 2008). Można by stwierdzić, że zachowania negatywne są w dużej mierze zależne od stosowania używek przez ludzi młodych. Studenci często sięgają po alkohol w celu poprawy nastroju, rozluźnienia. Często można się spotkać z opinią, że bez alkoholu nie ma dobrej zabawy. Jednak jak można to stwierdzić, kiedy założenie to często bywa traktowane z góry za słuszne. Należy jednak pamiętać, że alkohol według większości traktowany jest jako używka, a tak naprawdę ma on takie samo działanie jak narkotyki, a alkoholizm jest podobnym uzależnieniem jak od heroiny i innych narkotyków (Gromadzka-Ostrowska i wsp. 2003). Nie należałoby jednak przesadzać i traktować alkoholu jako zło samo w sobie. Chodzić tu może bardziej o kulturę picia alkoholu. Niebezpieczeństwo związane jest z nadmiernym i nieumiejętnym jego spożywaniem.

Popularność spożywania alkoholu podczas imprez jest najbardziej promowana przez wzorce płynące z kina i telewizji. Badania wykonane na zlecenie OBOP wykazują, że winne rozpijania ludzi młodych są między innymi reklamy piwa, a także istniejąca moda, która nakazuje picie na każdej imprezie towarzyskiej (Gromadzka-Ostrowska i wsp. 2003). Chodzi też na pewno w dużej mierze o przyrost dochodów z przemysłu alkoholowego, dlatego jest on tak bardzo promowany. Fakt, że organizatorzy Juwenaliów zazwyczaj jako głównego sponsora wybierają producenta alkoholu (często piwa), również jest bodźcem nakłaniającym do jego spożywania. Dlatego nie ma co się dziwić, że spożywanie go przez młodych ludzi wciąż jest tak bardzo popularne. Nie byłoby w tym nic złego, gdyby nie przekonanie niektórych młodych ludzi, że należy wypić tyle by wprowadzić się w stan odurzenia. Jakie korzyści osiągniemy z czasu wolnego, jeśli następnego dnia nie pamiętamy jak go spędziliśmy? Dlatego tak ważna jest kultura picia, o którą studenci powinni dbać. Czy nadmierne picie alkoholu w czasie wolnym ma być czynnością, która wpływa na nas pozytywnie? Raczej

należy zaliczyć to do negatywnego zjawiska, a zachowanie jakie przejawia się po dużej ilości alkoholu, może być ryzykowne i przez to mające zły wpływ na nas i nasze otoczenie. W czasie wolnym powinno się raczej skupić na rozwoju swojej osobowości. Odpoczynek w czasie wolnym powinien służyć naszemu zdrowiu, a pijąc alkohol bez umiaru raczej sobie szkodzimy. Każdy z nas będąc wolnym człowiekiem, może spędzać czas wolny według własnych przekonań. Nie zapominajmy jednak o odpowiedzialności za nas samych i za innych.

Mówiąc o nadmiernym spożywaniu alkoholu zwłaszcza podczas imprez, należałoby nauczyć się pić w rozsądny sposób. Aby tego dokonać, na początku ważne jest żeby dowiedzieć się jaki wpływ na nasze ciało i zachowania ma alkohol. Jeśli chcemy pić odpowiedzialnie znajomość skutków działania alkoholu jest bardzo pomocna. Dobrze jest też wiedzieć jak szybko alkohol jest metabolizowany, aby nie pić w zbyt szybkim tempie nadmiernej ilości, a także kontrolować ile alkoholu spożyliśmy. Możemy przykładowo zaplanować sobie ile zamierzamy danego wieczoru wypić, a później tego przestrzegać. Zaleca się również znać własne ograniczenia, czyli nie stosować metody „im więcej tym lepiej", a raczej wypić jak najmniej oraz powoli. Często pijemy zbyt dużo alkoholu, ponieważ nie potrafimy odmówić znajomym, którzy nas do tego namawiają. Dobrze jest mieć własne zdanie i jeśli wiemy, że nie możemy wypić więcej, to dla swojego dobra lepiej jest tego nie robić (Vogler, Bartz 2002).

Czy aby na pewno wszystkie zachowania negatywne zależą od nadmiernego spożywania alkoholu? W książce Voglera i Bartza obalono to przekonanie, które mogłoby się wydawać bardzo trafne. Na podstawie badań nad alkoholem stwierdzono, że sam alkohol wpływa jedynie na zmianę świadomości oraz pogarsza koordynację ruchów. Nie jest on środkiem, który wywołuje automatycznie agresję, pobudzenie seksualne czy niekontrolowaną porywczość. Według tych badań zależy to w dużej mierze, jakie jest nasze przekonanie o działaniu alkoholu. „Jeśli wierzymy, że picie alkoholu prowadzi do bójek, łatwo będziemy się w nie wdawać"– tak piszą autorzy. Zależy to więc w dużej mierze od naszej wiedzy na temat alkoholu. „Każda osoba internalizuje przekonania i oczekiwania społeczne, dotyczące tego co jest, a co nie jest w porządku, gdy się piło alkohol, jakie zachowania mogą być tolerowane, a być może nawet usprawiedliwione, a jakie nie" (Vogler, Bartz 2002, s. 155). Podano przykład studentów, którzy wprowadzeni w błąd sądzili, że piją wódkę, po czym stawali się bardziej agresywni, a także uczuciowi i podekscytowani seksualnie, a tak naprawdę nie pili alkoholu. Chodzi tu właśnie o nasze przekonania, które mogą być czynnikiem potęgującym negatywne zachowania związane z piciem alkoholu. Ciekawym i za razem zaskakującym faktem jest przykład obywateli Niemiec, znanych z picia piwa, którzy potrafią spożyć bardzo duże ilości alkoholu, a jednak przy tym nie przejawiają oni zachowań negatywnych. Jak piszą autorzy: „W Niemczech jest rzeczą zrozumiałą, że bez względu na to, jak bardzo jest się pijanym, zachowania

antyspołeczne nie są dozwolone" (Vogler, Bartz 2002, s. 156). Po Amerykanach z kolei można się spodziewać innego zachowania, ponieważ podobno przeciętny Amerykanin oczekuje, że wypicie nadmiernej ilości alkoholu wiąże się z przejawem zachowań niepożądanych. Mogą to być między innymi fizyczna agresja czy molestowanie seksualne. Analizując to wszystko, dojść można do wniosku, że wszystko zależy od naszego osobistego nastawienia, a także narodowych przekonań, co do nadmiernego picia alkoholu (Vogler, Bartz 2002).

Aniela Płotka pisze w swojej książce na temat racjonalnego odpoczynku wg Hansena. Twierdzi on między innymi, że nadużywanie alkoholu oraz palenie tytoniu poza niekorzystnym wpływem na nasze zdrowie, również nie pozwala racjonalnie odpoczywać. Uważa on również, że napięcie psychiczne lepiej jest likwidować poszerzając zainteresowania związane z otaczającym nas światem między innymi nauką, kulturą, turystyką i sportem (Płotka 2003).

Kazimierz Migdał w swojej książce klasyfikuje czynności czasu wolnego. Wyróżnia tam między innymi: czynności z nastawieniem na rekreację, praktyki religijne, czynności z nastawieniem na działanie twórcze, uczenie się pomaganie innym, turystyka w różnych formach, a także nie zabrakło tutaj zachowań aspołecznych, antyspołecznych i patologicznych, do których należą: „wandalizm – polegający na niszczeniu, w tym także wiele form pseudograffiti, nadmierne picie alkoholu, narkotyzowanie się, hazard, prostytucja" (Migdał 2011, s. 37).

Można tu dodać także wiele innych zachowań jak np. palenie tytoniu, które jest również bardzo powszechne. „Wskaźniki umieralności wśród palących od długiego czasu są 3 razy wyższe w porównaniu z niepalącymi". Studenci często zaczynają palić dopiero na studiach, należałoby to zwalczać w najwcześniejszym stadium, ponieważ trzeba pamiętać, że „palenie jest przyczyną ponad 25 różnych grup chorobowych". Palenie dzielimy na czynne i bierne. W przypadku palenia czynnego, czyli „zaciągania się dymem tytoniowym" skutki mogą pojawić się bardzo wcześnie. Są to między innymi spłycenie oddechu, szybka akcja serca, astma, niedotlenienie tkanek. Do skutków odległych zaliczyć możemy udary mózgu, zawały serca, nowotwory złośliwe, rozedma płuc. W przypadku palenia biernego, czyli „wdychania dymu tytoniowego przez osoby z otoczenia palacza", najczęstszym skutkiem są choroby układu oddechowego, zapalenie ucha środkowego, alergie u niemowląt i małych dzieci oraz rak płuc i choroby serca u dorosłych. Nie możemy więc powiedzieć, że palenie bierne nie szkodzi lub szkodzi tylko w małym stopniu (Gromadzka-Ostrowska i wsp. 2003, s. 314).

Zachowania w czasie wolnym warunkowane są przez postawy i wartości, które dla każdego człowieka są osobiste. Postawa, jako pojęcie jest powszechnie używana i oznacza pewien stosunek do czegoś, np. do jakiejś osoby, grupy, przedmiotu. Dotyczy to naszego odczucia, na przykład gdy czegoś lub kogoś nie lubimy, albo coś jest nam szczególnie bliskie, coś wzbudza naszą niechęć, lub ktoś jest nam obojętny (Migdał 2011).

„Uczenie się (warunkowanie) instrumentalne wpływa także na kształtowanie się postawy wobec różnych sfer samego siebie, wobec własnego wyglądu, poziomu sprawności psychofizycznej, zdrowia, konieczności stosowania diety, codziennej gimnastyki czy dbałości o stan zdrowia i innych aspektów czasu wolnego […]. Ważną rolę w kształtowaniu postaw odgrywa uczenie się przez naśladowanie zachowań osób znaczących. Do takich osób należą rodzice, starsze rodzeństwo, wyróżniający się rówieśnicy, nauczyciele, sportowcy, aktorzy, liderzy zespołów muzycznych itp. […]. Okazuje się, że w uczeniu przez modelowanie skutecznymi wzorami do naśladowania są osoby pod pewnymi względami podobne do nabywającego postawę" (Migdał 2011, s. 87).

Na studiach, obracając się w większości pośród rówieśników, w bardzo dużym stopniu to towarzystwo, w którym na co dzień przebywamy kształtuje naszą osobowość, postawy i wartości. Uczymy się jak żyć i jak rozpoznawać w otaczającym świecie dobro i zło.

Podsumowując – to jak spędzamy swój czas wolny w dużej mierze zależy od otoczenia, w którym żyjemy, a także od ludzi, z którymi przebywamy. Podczas Juwenaliów mamy do czynienia z całą młodzieżą akademicką, która zachowuje się różnie. To od nas zależy jak i z kim będziemy się bawić podczas tego studenckiego święta.

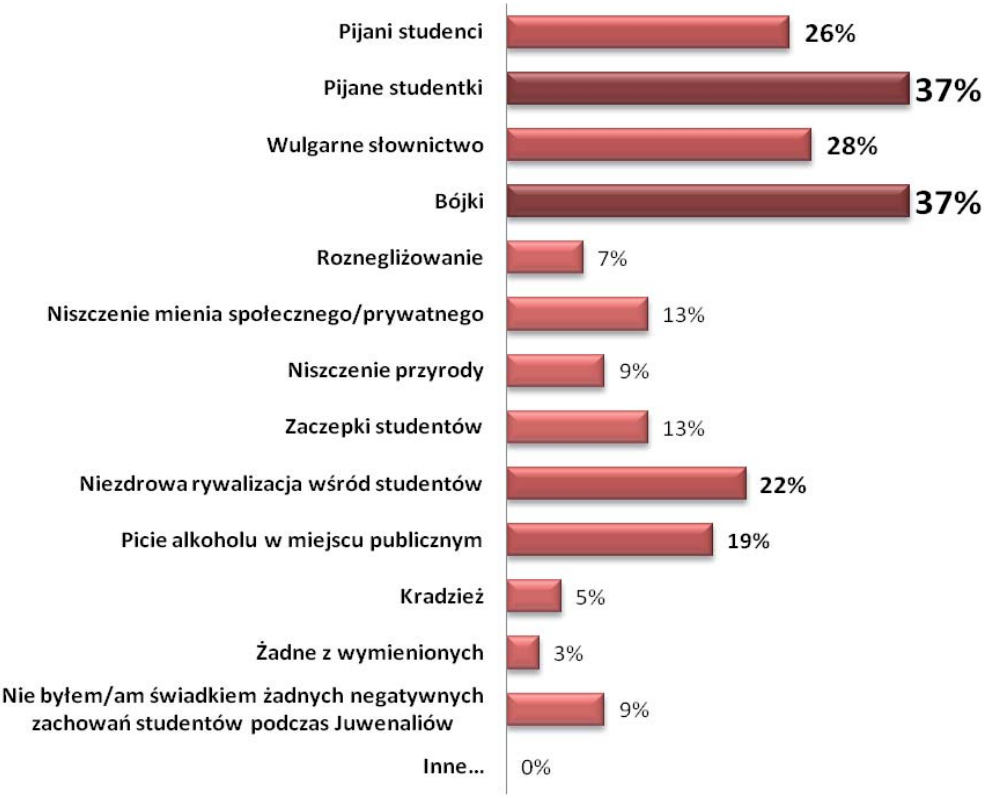
Materiał i metody

Materiał badań stanowili studenci Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej. Ogółem przebadano 100 osób, wśród których 57% stanowiły kobiety, a 43% mężczyźni. Badania przeprowadzono wśród studentów różnych kierunków. Przeważającą grupą byli studenci Turystyki i Rekreacji stanowiący ponad połowę ogółu respondentów (56%). Studenci kierunku Budownictwa stanowili 18% ogółu respondentów, Socjologii 13%, natomiast Zdrowia Publicznego 8%. Z pozostałych kierunków, którymi było Ratownictwo Medyczne, Informatyka, Zarządzanie, Pielęgniarstwo i Pedagogika, kwestionariusz ankiety uzupełnił 1% respondentów.

W badaniach posłużono się metodą sondażu diagnostycznego, w ramach którego wykorzystano technikę jaką jest ankieta, zaś narzędziem badań był autorski kwestionariusz ankiety zawierający 23 pytania. W ankiecie postawiono zarówno pytania otwarte, półotwarte jak i zamknięte.

Wyniki

Przeprowadzone badania pozwoliły ustalić, jakie zachowania negatywne zaobserwowali studenci podczas Juwenaliów, a także co może być ich powodem. Próbowano również ustalić, co mogłoby pomóc wyeliminować zachowania negatywne wśród studentów.

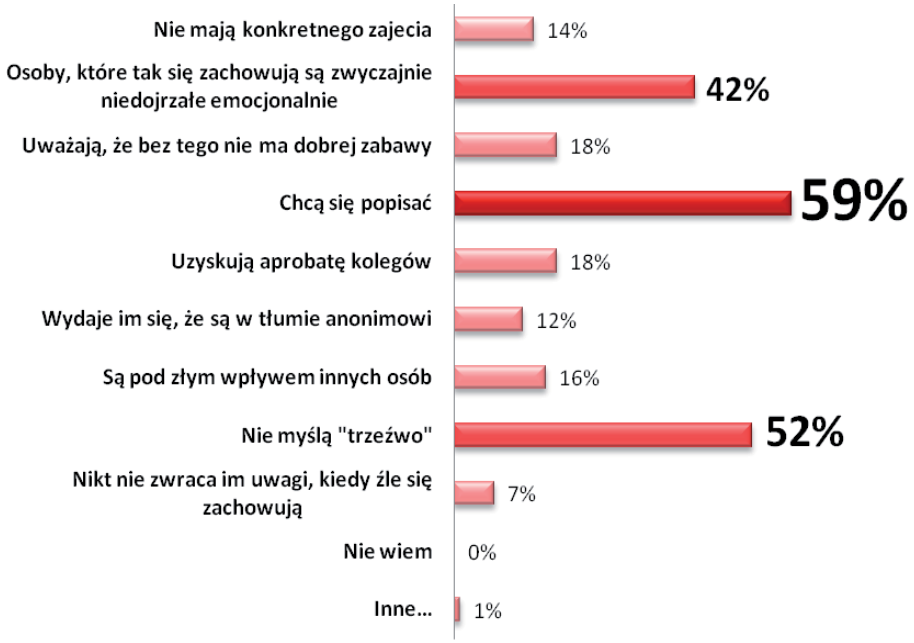

Ryc. 1. Zachowania negatywne zaobserwowane przez studentów podczas Juwenaliów

Badania pozwoliły sprawdzić, jakie zachowania negatywne były najczęściej zaobserwowane wśród studentów, a które najmniej. Okazało się, że w największym stopniu zwróciły na siebie uwagę pijane studentki – 37% ankietowanych wskazało ten problem. Zastanawiające jest, że pijanych studentów wskazało 26% ankietowanych. Można by twierdzić, że albo pijanych studentek było więcej, albo pijane kobiety uważane są częściej za zjawisko negatywne niż pijani mężczyźni. Podczas Juwenaliów dość częstym negatywnym zjawiskiem są bójki – tak twierdzi 37% respondentów. Zwróciło uwagę na używanie wulgarnego słownictwa przez uczestników Juwenaliów 28% studentów. Niezdrową rywalizację wśród studentów zauważyło 22% badanych. Tutaj należałoby sprostować, że ta rywalizacja nie dotyczyła samych studentów PSW, ale studentów innej uczelni, z którą Juwenalia te wyjątkowo były połączone (WWFiS w Białej Podlaskiej). Picie alkoholu w miejscu publicznym za zachowanie negatywne podczas impre-

zy uznało 19% respondentów. W czasie Juwenaliów studenci byli również zaczepiani przez innych uczestników, byli świadkami niszczenia mienia społecznego i niszczenia przyrody. Kilka osób zwróciło uwagę na roznegliżowanie. Były też oświadczenia o kradzieży. Nieznaczna część respondentów stwierdziła, że nie zauważyła żadnych zachowań negatywnych podczas Juwenaliów (9%).

Z wypowiedzi respondentów wynika, że są w stanie zaakceptować niektóre zachowania negatywne wśród studentów. Wśród badanych 28% jest w stanie zaakceptować pijanych studentów i raczej chodzi tu o ogół bez rozgraniczania na płeć. Na picie alkoholu w miejscu publicznym zgadzają się 23% badanych. Biorąc to pod uwagę można powiedzieć, że 51% ankietowanych studentów toleruje zachowania związane ze spożywaniem alkoholu. Były też wypowiedzi gdzie studenci (11%) stwierdzili, że nie są w stanie zaakceptować żadnych zachowań negatywnych. Uzasadniły swoją odpowiedź dwie osoby stwierdzając, że nie akceptują żadnych zachowań negatywnych, ponieważ: „Juwenalia to impreza kulturalna" oraz „studenci będąc dorosłymi ludźmi i którzy się kształcą powinni reprezentować pewien poziom zachowania". Kilku badanym nie przeszkadza wulgarne słownictwo, a jedna z osób uzasadniła to tak: „jestem w stanie zaakceptować mnóstwo wulgaryzmów, ale skoro to Juwenalia to można" - takie uzasadnienie mogłoby prowadzić do wniosku, że zdaniem tego studenta Juwenalia są właśnie po to by zachowywać się niekulturalnie. Kilku badanych akceptuje roznegliżowanie. Niektóre osoby tolerują zaczepki studentów, głośne zachowywanie się oraz huczne imprezy. Pojedyncze przypadki zgadzają się nawet na bójki. Jeden z badanych studentów stwierdził, że: „wszystko jest w stanie zaakceptować prócz braku kultury". Natomiast 24% nie podzieliło się swoim zdaniem na ten temat.

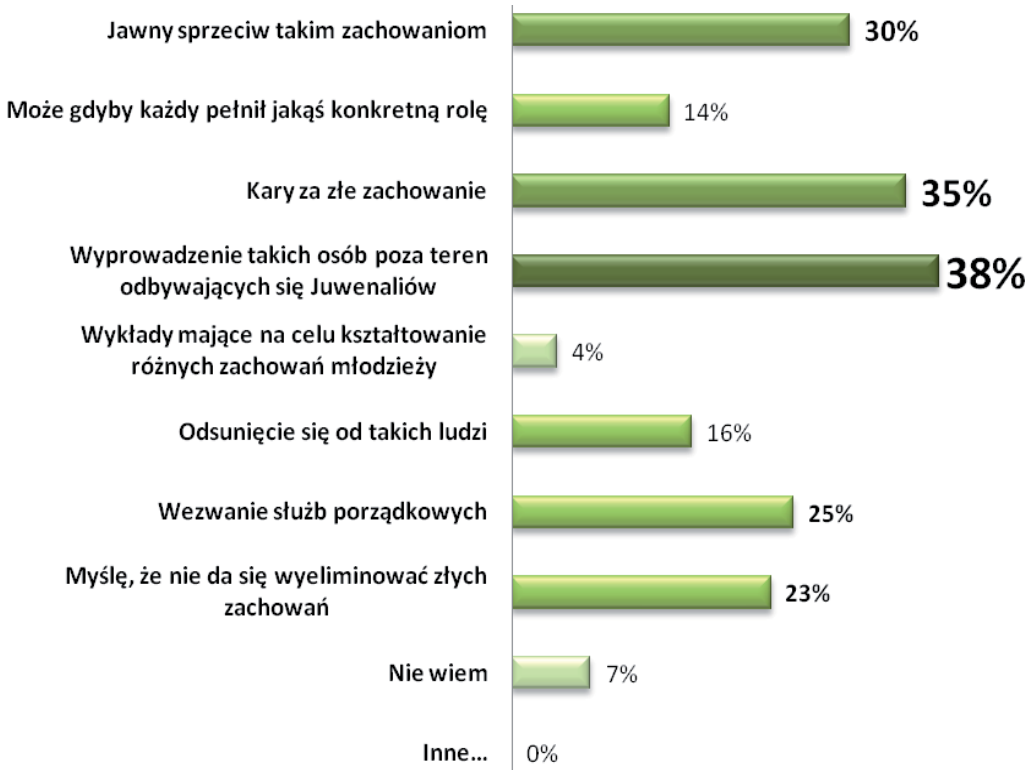

Ryc. 2. Przejawy zachowań negatywnych podczas Juwenaliów

Z badań wynika, że dla 44% ankietowanych najbardziej przeszkadzają bójki między studentami. Wulgarne słownictwo i zachowanie zdecydowanie potępia 14% badanych studentów. Nadmierne spożywanie alkoholu nie jest w stanie zaakceptować 12%, a jedna z nich podkreśliła, że nie toleruje pijanych studentek, ponieważ nie wygląda to dobrze, kiedy dziewczyny źle się zachowują pod wpływem alkoholu. Były też osoby, które zwróciły uwagę na palenie tytoniu jako zachowanie negatywne, którego nie tolerują. Padały również inne odpowiedzi w tym między innymi niszczenie mienia, niszczenie przyrody, kradzieże, a także niezdrowa rywalizacja wśród studentów.

Badani studenci w 55% stwierdziło, że nie przejawia zachowań negatywnych podczas Juwenaliów. Jest to nieco ponad połowa wszystkich ankietowanych. Do picia alkoholu, w tym również w miejscu publicznym, przyznaje się 19%. Spośród wszystkich respondentów 7% stwierdziło, że zachowuje się wulgarnie.

Większość badanych studentów – a mianowicie 59% uważa, że złe zachowanie wynika z chęci popisania się. Niewiele mniej, bo 52% respondentów uważa, że powodem zachowań negatywnych jest fakt, że te osoby nie myślą „trzeźwo", czyli prawdopodobnie są pod wpływem znacznej ilości alkoholu. Według 42% osoby, które się źle zachowują są zwyczajnie niedojrzałe emocjonalnie. Osoby przejawiające zachowania negatywne uważają, że bez tego nie ma dobrej zabawy – takie zdanie ma 18% ankietowanych. Tyle samo badanych studentów uważa, że na złe zachowanie osoby te uzyskują aprobatę kolegów. Zły wpływ innych osób na zachowywanie się uczestników, sugeruje 16% respondentów. Według 14% badanych osoby, które źle się zachowują nie mają konkretnego zajęcia, natomiast 12% respondentów uważa, że zachowania negatywne wynikają z poczucia anonimowości przy tak dużej imprezie. Powodem złego zachowania może być również brak zwracania uwagi, w momencie kiedy ktoś postępuje niewłaściwie. Wszyscy badani przynajmniej się domyślają, jakie mogą być powody złego zachowania studentów podczas Juwenaliów, ponieważ ani jedna osoba nie stwierdziła, że tego nie wie.

Ryc. 3. Działania eliminujące zachowania negatywne studentów podczas imprez

Badani odpowiedzieli również, co mogłoby ich zdaniem pomóc wyeliminować zachowania negatywne wśród studentów podczas Juwenaliów. Zdanie studentów na ten problem przedstawia rycina 3. Najwięcej ankietowanych zasugerowało wyprowadzenie osób, które źle się zachowują, poza teren odbywających się Juwenaliów (38%). Nieco mniej uważa, że pomogłoby stosowanie kar za złe zachowanie. Jawny sprzeciw takim zachowaniom poleca 30% respondentów. Wezwanie służb porządkowych, byłoby dobrym rozwiązaniem negatywnego zachowania według 25% ankietowanych. Odsunięcie się od osób, które źle się zachowuję proponuje 16% respondentów. Wyeliminować złe zachowania mogłoby przypisanie każdemu studentowi konkretnej roli jaką miałby pełnić podczas Juwenaliów, aby każdy student poczuł się odpowiedzialny w pewien sposób za imprezę – tak uważa 14% badanych. Tylko 4% uznało wykłady mające na celu kształtowanie różnych zachowań młodzieży za pomocne w takiej sytuacji. Według 23% badanych studentów nie da się wyeliminować złych zachowań, a 7% po prostu nie wie jak można pomóc zlikwidować negatywne zjawiska.

Wnioski

Wśród najczęściej zaobserwowanych zachowań negatywnych występują: pijani studenci i studentki, wulgarne słownictwo oraz bójki. Przeprowadzone badania pozwoliły również wysnuć wniosek, że w dużej mierze według badanych studentów zachowania negatywne wynikają z chęci popisania się przez te osoby. Drugim równie ważnym powodem według domysłów ankietowanych, jest brak „trzeźwego" myślenia u osób przejawiających zachowania negatywne. Zasugerowano również niedojrzałość emocjonalną osób źle zachowujących się. Pomóc w wyeliminowaniu negatywnych zachowań podczas Juwenaliów, może wyprowadzenie osób źle zachowujących się poza teren imprezy. Badani studenci uważają również, że kary za złe zachowanie byłby dobrym rozwiązaniem problemów, a także jawny sprzeciw wobec negatywnych zachowań.

Być może w walce ze złymi zachowaniami nie pozostaje nic innego jak spojrzeć na samego siebie krytycznie i poprzez swoją postawę dać dobry przykład innym.

Piśmiennictwo

1. Gromadzka-Ostrowska J., Włodarek D., Toeplitz Z. (2003), Edukacja prozdrowotna, Wyd. SGGW, Warszawa.
2. Migdał K. (2011), Psychologia czasu wolnego, Wyd. ALMAMER Szkoła Wyższa, Warszawa.
3. Pięta J. (2008), Pedagogika czasu wolnego, Wyd. ALMAMER Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Warszawa.
4. Płotka A. (2003), Zdrowy styl życia psychicznego, Wyd. NeuroCentrum, Lublin.
5. Vogler R. E., Bartz W. R., (2002), Nastolatki i alkohol, kiedy nie wystarczy powiedzieć „nie", Wyd. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa.

Ilość znaków ze spacjami: 21 109